Förmaksflimmer

ORSAK, SYMTOM, BEHANDLING

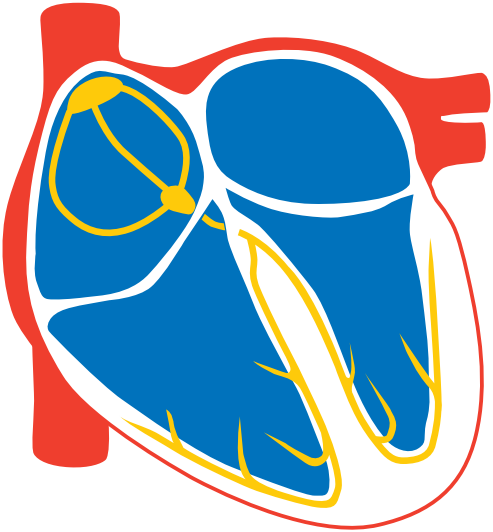

PATIENTINFORMATION

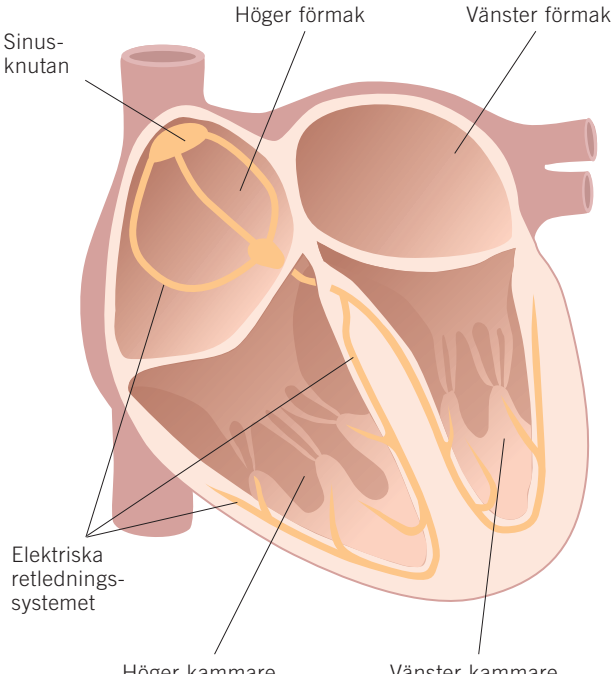
Höger förmak
Vänster förmak
Sinus-
knutan
Elektriska
retlednings-
systemet
Höger kammare
Vänster kammare

Vad har hjärtat för uppgift?

Hjärtat är beläget mitt i bröstkorgen. Det är uppbyggt av muskelvävnad och har till uppgift att pumpa blodet genom kroppen. Blodet tar bland annat med sig syre från lungorna och sprider det till kroppens alla delar.

Förmaken drar sig samman först och tömmer blod till kamrarna, som sedan pumpar ut blodet från hjärtat. Vid ansträngning ökar hjärtats hastighet, eftersom kroppens behov av syre och näring då ökar.

Förmaksflimmer betyder att hjärtrytmen blivit oregelbunden

Förmaksflimmer är en rubbning i hjärtats rytm. Den normala, regelbundna rytmen som utgår från sinusknutan i förmaken är då ersatt av en

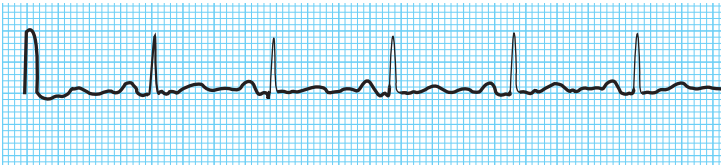

Regelbunden hjärtrytm

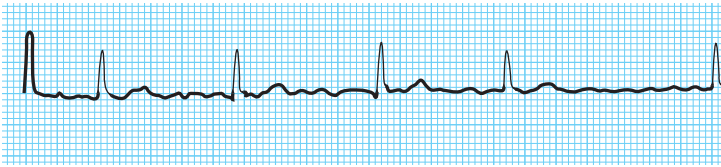

Förmaksflimmer

oregelbunden rytm, som oftast är snabbare än den normala.

Diagnosen förmaksflimmer ställs med hjälp av elektrokardiogram (EKG). Här nedanför kan du se exempel på hur EKG ser ut vid normal hjärtrytm respektive förmaksflimmer.

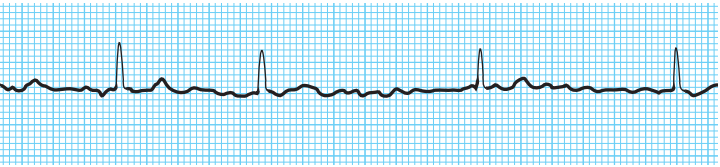

Det kan finnas olika orsaker till förmaksflimmer

Förmaksflimmer är en av våra vanligaste hjärtrytmrubbningar och förekomsten ökar med åldern. Två till fyra procent av befolkningen över 60 års ålder har förmaksflimmer.

Bakomliggande orsaker till förmaksflimmer kan vara reumatisk hjärtsjukdom med klaffel, högt blodtryck, kranskärlssjukdom eller hjärtmuskelsjukdom. Andra orsaker kan vara förhöjd ämnesomsättning eller överkonsumtion av alkohol. Hos många av dem som drabbas av förmaksflimmer kan man dock inte fastställa någon bakomliggande orsak, utan de har förmaksflimmer som enda hjärtåkomma.

Förmaksflimmer förekommer mest bland äldre människor.
Man räknar med att två till fyra procent av befolkningen
över 60 års ålder har förmaksflimmer.

Symtomen varierar från individ till individ

En del patienter med förmaksflimmer har inga påtagliga symtom och därför upptäcks ibland rytmrubbningen utan att patienten tidigare varit medveten om den. Andra som drabbas av förmaksflimmer kan känna av att hjärtat går ojämnt. Man kan uppleva en sänkt arbetsförmåga och att man lättare blir andfådd. Patienter med kärlkramp eller hjärtsvikt kan få ökade symtom. Ibland är symtomen så tydliga att patienten söker vård akut.

Många patienter kan leva väl med förmaksflimmer under många år. Det föreligger dock en ökad risk att drabbas av blodpropp om man har förmaksflimmer. Det beror på att förmaken inte sammandrar sig med samma kraft som i normala fall. Blodproppar kan då bildas i dessa och eventuellt spridas till andra delar av kroppen

med blodströmmen, t ex till hjärnan. En försämring av hjärtsvikt och kärlkrampssjukdom kan också uppstå om man får förmaksflimmer.

Vissa av dem som drabbas av förmaksflimmer kan uppleva sänkt arbetsförmåga och att man lättare blir andfådd. Andra märker ingenting alls. Symtomen varierar från individ till individ.

Förmaksflimmer kan behandlas på flera olika sätt

Valet av behandling beror bland annat på orsaken till förmaksflimret, symtomens svårighetsgrad, patientens ålder och egen inställning. För den enskilde patienten bestäms behandlingen i samråd med behandlande läkare.

Ibland kan också bakomliggande sjukdom behandlas, såsom vid förhöjd ämnesomsättning och vid vissa sjukdomstillstånd i hjärtats klaffar, varefter risken för förmaksflimmer kan minska.

1. Förmaksflimmer som kommer ibland

Ibland kan förmaksflimret komma vid enstaka tillfällen, vara övergående av sig självt och med långa besvärsfria perioder. Kanske behövs då ingen behandling. Andra gånger kan episoderna

med förmaksflimmer komma tätt, men ändå vara spontant övergående. Då kan en rytmstabiliserande medicin som minskar tendensen till förmaksflimmer vara av värde.

Om attackerna ger påtagliga symtom kan elektrisk regularisering eller läkemedelsbehandling på sjukhus behövas.

2. Kroniskt förmaksflimmer

Hos en del patienter kvarstår förmaksflimret under veckor, månader och år. Dessa kroniska förmaksflimmer kan behandlas på flera olika sätt. Man kan sikta på återgång till normal regelbunden rytm eller ibland acceptera att leva med kvarstående förmaksflimmer.

Behandling med elektrisk regularisering

För att återfå normal hjärtrytm kan man ibland behandla förmaksflimret med mediciner, men ofta krävs s k elektrisk regularisering. I korthet går behandlingen till så att man sövs ner under

ett par minuter. Medan man är nedsövd får hjärtat en elektrisk stöt som raderar bort den oregelbundna förmaksflimmerrytmen. Hjärtat får då möjlighet att återgå till normal rytm.

Om man har haft förmaksflimmer mer än ett par dygn bör förbehandling ske med blod-

Med elektrisk regularisering lyckas man återställa regelbunden hjärtrytm i 80-90 procent av behandlingsförsöken. Man kan som regel åka hem från sjukhuset samma eller nästa dag. Behandlingen kan upprepas många gånger om förmaksflimret återkommer.

förtunnande läkemedel under fyra till sex veckor före den elektriska regulariseringen. Avsikten är att minska risken för att det ska finnas blodproppar i förmaken när behandlingen genomförs.

Efter elektrisk regularisering kan man ibland behöva behandla med någon medicin, som minskar risken för återfall av förmaksflimret. Något idealiskt rytmstabiliserande läkemedel vid förmaksflimmer finns inte idag. Däremot finns flera olika att välja mellan, varför man oftast kan hitta något preparat som är lämpligt för den enskilde patienten. Hur länge en sådan behandling ska pågå får avgöras från fall till fall. Ibland får man pröva sig fram till den effektivaste behandlingen.

Om man inte kan normalisera rytmen

Ibland är det olämpligt eller omöjligt att framgångsrikt behandla med elektrisk regularisering eller rytmstabiliserande mediciner. Man får då acceptera att hjärtat går ojämnt.

I en sådan situation kan det vara bra att använda en medicin som minskar hjärtats hastighet, eftersom hjärtfrekvensen vid förmaksflimmer ofta är onödigt hög. Många gånger bedöms det också som lämpligt med blodförtunnande läkemedel för att minska risken för proppbildning. Sådan behandling kan pågå i flera år.

Ett mindre ingrepp i hjärtats elektriska system kan i vissa fall göras vid besvärande förmaksflimmer.

Forskning och utveckling inom förmaksflimmerområdet pågår ständigt och redan nu finns alternativa behandlingsvägar.

Ett bra och nära samarbete mellan patient och läkare är därför viktigt så att man kan hitta rätt behandlingsform.

Här nedan finns plats att anteckna tid och datum för läkarbesök etc.

Denna skrift är sammanställd av Dr Björn W Karlson, Göteborg.
Fler exemplar kan beställas från Sanofi.

SANOFI

sanofi-aventis AB, Box 14142, 167 14 Bromma.
Tel 08-634 50 00. www.sanofi.se

SE-DRO-12-12-01 December 2012